

نادیده گرفتن تفاوت‌های فرهنگی جامعه نتایج خطرناکی دارد/ رویکرد دین به توسعه تکنولوژی

مدیر انجمن فیلسوفان آمریکا و استاد فلسفه و سیاست عمومی در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی گفت: نادیده گرفتن تفاوت‌های فرهنگی کاری خطرناک است که می‌تواند نتایج و تبعات خطرناکی را به دنبال خود داشته باشد.

مدیر انجمن فیلسوفان آمریکا و استاد فلسفه و سیاست عمومی در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی گفت: نادیده گرفتن تفاوت‌های فرهنگی کاری خطرناک است که می‌تواند نتایج و تبعات خطرناکی را به دنبال خود داشته باشد. دکتر اریک توماس وبر مدیر انجمن فیلسوفان آمریکا و استاد فلسفه و سیاست عمومی در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی در گفتگو با خبرنگار مهر در خصوص این موضوع که آیا می‌توان گفت یک نظام اخلاقی خاص برای یک جامعه بهتر از نظام‌های اخلاقی دیگر است گفت: در اندیشه مدرن نظام‌های اخلاقی مؤثر و رقیبی وجود دارند. برخی از این نظام‌های اخلاقی مبتنی بر وظایف و حقوق و ضوابط و قوانینی هستند که اجازه انعطاف‌پذیری در خصوص مطالبات اخلاقی را نمی‌دهند.

وی افزود: نگرش اخلاقی مبتنی بر حقوق و وظایف مغایر با دیدگاه اخلاقی است که بر اساس آن رضایت و شادی مردم ملاک عمل اخلاقی است.

مؤلف کتاب "رالز، دیوئی و سازه‌انگاری" تصریح کرد: بر اساس نظام اخلاقی که بر اساس آن رضایت‌مندی و شادی مردم ملاک عمل اخلاقی است این شادی و رضایت ملاک است و نه حقوق و وظایف.

وبر در ادامه یادآور شد: برخی مردم در انجام وظایف و حقوق چنان با سخت‌گیری پیش می‌روند که باعث از دست دادن دوستان می‌شوند و یا حتی باعث تیره‌روزی دیگران می‌شوند.

مدیر انجمن فیلسوفان آمریکا تأکید کرد: مردم تمایل دارند که شادیها و رضایت‌مندیها را به عنوان کالاهای اجتماعی (خیر اجتماعی) در نظر بگیرند.

وی تصریح کرد: غیر از این دو نظام اخلاق نظام‌های اخلاقی دیگری در جامعه مدرن قابل شناسایی است. برای نمونه نظام اخلاقی مبتنی بر فضیلت اخلاقی نیز وجود دارد. همچنین نظام اخلاقی مبتنی بر اصول و تعالیم مذهبی وجود دارد.

وبر یادآور شد: نکته‌ای که وجود دارد این است که چگونه افراد مذهبی و پرهیزگار در مواقعی که مبانی نظام اخلاقی جامعه با باورهای دینی آنها در تضاد است باید رفتار کنند.

این فیلسوف آمریکایی در ادامه افزود: یکی از مسائلی که سبب این چالش‌ها شده رشد و توسعه تکنولوژی و شرایط ناشی از آن است. بر این اساس مفسران کتابهای مقدس و آسمانی درصدد برآمده‌اند تا چگونگی کنش مومنان را در مواقع خاص و برآمده از شرایط جدید را از کتابهای آسمانی و آموزه‌های دینی استخراج کنند.

وبر تأکید کرد: من پرسش شما را اینگونه تفسیر می‌کنم که آیا نظام اخلاقی برای یک جامعه وجود دارد که بهتر از نظام‌های اخلاقی دیگر باشد. بر این اساس باید در نظر داشت که تفاوت‌های فرهنگی وجود دارند که بر اساس آن مردم جوامع گرایش به وظایف و ضوابط اخلاقی دارند تا شادی و رضایت.

وی یادآور شد: برخی جوامع نیز ممکن است اصالتی به چیز خاصی ندهند. برای مثال این جوامع اصالت خاصی به فضیلت یا وظیفه و یا شادی و رضایت قائل نیستند و همه را به یک نگاه می‌نگرند.

استاد فلسفه و سیاست عمومی در دانشگاه می‌سی‌سی‌پی تصریح کرد: باید توجه داشت که جوامع از مردمی با باورهای گوناگون تشکیل شده و هر کدام از آنها باورهای متفاوتی دارند و یکسان نیستند. تنها از طریق زور و اجبار است که می‌توان دست به یکسان‌سازی مردم زد و مردم را به باور خاصی مجبور ساخت.

وی در ادامه افزود: بر این اساس نادیده گرفتن تفاوت‌های فرهنگی کاری خطرناک است که می‌تواند نتایج و تبعات خطرناکی را به دنبال خود داشته باشد. حتی در جوامعی که به لحاظ فرهنگی یکپارچه به نظر می‌رسند دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد و افرادی هستند که با فرهنگ مسلط همسو نیستند.

.....

گفتگو از جواد حیران‌نیا